

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Centrul de Excelență în Transporturi

„Aprob”

Olesea BAGRIN,
Director IP, Centrul de Excelență în
Transporturi

21 martie 2024

Curriculum la disciplina

F.08.O.016 Bazele procedurilor vamale

Specialitatea: **104110 Traficul auto**

Calificarea: **432304 Agent/Agentă în transporturi**

Chișinău, 2024

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului „Consolidarea sistemului de învățământ profesional tehnic din Republica Moldova” (CONSEPT 5), cu sprijinul financiar al Fundației Liechtenstein Development Service (LED).

Aprobat:

La ședința Consiliului metodic al IP CET din 13 martie 2024, Svetlana ZUGRAV, director adjunct pentru instruire și educație _____

La ședința Catedrei de economie și management a IP CET din 22 februarie 2024, Ion ȘTIRBU, șef de catedră, profesor, grad didactic superior _____

Autori:

1. Ion ȘTIRBU, profesor de discipline de specialitate, șef de catedră, grad didactic superior, Centrul de Excelență în Transporturi
2. Aliona MOROI, profesoară discipline speciale, grad didactic unu, Centrul de Excelență în Transporturi
3. Svetlana ZUGRAV, profesoară discipline speciale, grad didactic unu, Centrul de Excelență în Transporturi
4. Adela TODERICĂ, profesoară discipline specialitate, grad didactic doi, Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți

Coordonatori:

1. Olesea BAGRIN, grad managerial doi, grad didactic superior, Centrul de Excelență în Transporturi
2. Aurelia VARTIC, manager proiect CONSEPT, Asociația Obștească „Educație pentru Dezvoltare”

Recenzenți:

1. Iulian NEGREA, manager transport, S.R.L. INCO GROUP COMPANY
2. Lilian COPACI, șef de direcție, Primăria Municipiului Chișinău, Direcția generală mobilitate urbană, Direcția management în transport

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://www.ipt.md/ro/produse/educationale>

<https://cetauto.md/ro/traficul-auto/>

Cuprins

I. Preliminarii	3
II. Motivația, utilitatea unității de curs pentru dezvoltarea profesională	4
III. Competențe profesionale și rezultatele învățării	4
IV. Administrare unității de curs	5
V. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	6
VI. Unități de învățare	6
VII. Studiu individual ghidat de profesor	7
VIII. Lucrările practice recomandate	10
IX. Sugestii metodologice	10
X. Sugestii de evaluare	11
XI. Resursele necesare pentru atingerea rezultatelor învățării	12
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	12

I. Preliminarii

Curriculumul la disciplina Bazele procedurilor vamale este elaborat în baza *Standardului de calificare pentru agent/agentă în transporturi*, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova prin Ordinul nr. 1310/2023, și a Planului de învățământ aprobat prin Ordinul MEC nr. 1780/2023. Disciplina *Bazele procedurilor vamale* este un element formativ al pachetului curricular pentru calificările din domeniul de formare profesională Servicii transport și face parte din componenta fundamentală a planului de învățământ la programul de studii 104110 Traficul auto.

Disciplina *Bazele procedurilor vamale* este o unitate de curs care face parte din dreptul vamal. Conținuturile disciplinei includ informații despre activitățile vamale, regimurile vamale, contravenții, declarații vamale, reglementările și gestionarea întregii activități vamale.

Scopul disciplinei *Bazele procedurilor vamale* constă în obținerea de către elevi a cunoștințelor privind procedurile vamale și a deprinderilor de completare a declarațiilor vamale și de perfectare a documentelor în activitatea de vămuire.

Pentru a atinge rezultatele învățării la disciplina *Bazele procedurilor vamale*, este necesar de studiat, în prealabil, următoarele unități de curs:

F.01.O.009 Sisteme de transport

F.05.O.014 Autorități în transporturi

S.07.O.022 Transportul de mărfuri în trafic internațional

S.07.O.021 Transportul de persoane în trafic internațional

S.07.O.023 Transportul multimodal și intermodal

II. Motivația, utilitatea unității de curs pentru dezvoltarea profesională

Disciplina *Bazele procedurilor vamale* contribuie la formarea competențelor profesionale ale viitorului specialist în domeniul vamal. Concepția strategică a cursului dat presupune dobândirea de cunoștințe privind principiile generale de organizare a sistemului vamal, reglementarea tarifară a activității economice externe, determinarea originii mărfii, evaluarea vamală, măsurile netarifare de reglementare a activității economice externe, procedura de vămuire și perfectarea actelor vamale, regimurile (destinațiile) vamale și colaborarea internațională în domeniul vamal.

Curriculumul disciplinei este axat pe legislația de bază, în special Codul vamal al RM, pe noțiunile de *marfă*, *mijloc de transport*, *regim vamal*, *taxă vamală*, *destinație vamală*, *persoană fizică*, *persoană juridică*, *servicii vamale* ș.a. Elevii vor obține abilități de utilizare adecvată a conceptelor juridice și de interpretare a legislației în procesul de analiză a situațiilor de muncă, precum și de aplicare corectă a prevederilor legale în luarea deciziilor și soluționarea situațiilor.

III. Competențele profesionale și rezultatele învățării

Disciplina *Bazele procedurilor vamale* va contribui la formarea rezultatelor învățării descrise în *Standardul de calificare Agent/agentă în transporturi*, care, la rândul lor, vor asigura formarea competențelor profesionale specificate în standardul ocupațional, și anume:

Rezultatele învățării (RÎ) conform standardului de calificare	Competențele profesionale (CP) conform standardului ocupațional
RÎ5. Absolventul va fi capabil să completeze documente-tip pentru activitatea de transport rutier în trafic internațional de mărfuri conform cadrului normativ.	CP5. Verificarea și evidența setului de documente de transport
RÎ6. Absolventul va fi capabil să completeze documente-tip pentru activitatea de transport rutier de persoane în trafic internațional conform cadrului normativ.	
RÎ7. Absolventul va fi capabil să completeze documente-tip pentru activitatea de transport rutier de mărfuri în trafic internațional conform cadrului normativ.	
RÎ8. Absolventul va fi capabil să completeze documente-tip pentru activitatea de transport rutier de persoane în trafic internațional conform cadrului normativ.	

Pentru a atinge rezultatele învățării nr. 5, 6, 7, 8 din *Standardul de calificare Agent/agentă în transporturi*, după studierea unității de curs *Bazele procedurilor vamale*, elevii vor fi capabili:

1. să explice misiunea vămii și a legislației vamale;
2. să determine drepturile, obligațiile și responsabilitățile părților implicate în activitatea de vămuire, prevăzute în contract;
3. să determine procedurile de vămuire a mărfurilor conform cadrului normativ;
4. să completeze documente-tip pentru activitatea de transport rutier de persoane în trafic internațional conform cadrului normativ;
5. să demonstreze deținerea tehnicilor de comunicare și colaborare eficientă necesare în procesele vamale.

IV. Administrarea unității de curs

Semestrul	Numărul de ore				Forma de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Studiu individual		
		Prelegeri	Practică			
8	120	50	10	60	examen	4

V. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Studiu individual
			Teorie	Practică	
1.	Legislația vamală, misiunea vămii	18	8	-	10
2.	Drepturile, obligațiile și responsabilitățile părților implicate în procedura de vămuire	16	6	-	10
3.	Sistemul de clasificare tarifară pentru mărfuri	44	20	6	18
4.	Proceduri vamale la transport de persoane	30	12	4	14
5.	Relaționarea cu părțile implicate în procesele vamale	12	4	-	8
	Total	120	50	10	60

VI. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Activități de învățare
1. Legislația vamală, misiunea vămii		
UC1. Explicarea misiunii vămii și a legislației vamale	1.1. Misiunea și structura organelor vamale 1.2. Codul vamal al RM din 20 iulie 2000 1.3. Obiectul și domeniul de aplicare a legislației vamale. Definiții și termeni utilizați în legislația vamală 1.4. Normative și standarde vamale aplicate în activitățile de transport rutier	1. Explicarea rolului și locului activității de vămuire 2. Descrierea funcțiilor organelor vamale, prevăzute în structura organizațională 3. Descrierea rolului Codului vamal în activitatea de vămuire 4. Descrierea domeniului de aplicare a legislației vamale 5. Identificarea standardelor vamale aplicate în activitățile de transport rutier 6. Aplicarea prevederilor actelor normative în activitatea de transport, conform Codului vamal
2. Drepturile, obligațiile și responsabilitățile părților implicate în procedura de vămuire		

Unități de competență	Unități de conținut	Activități de învățare
UC2. Determinarea drepturilor, obligațiilor și responsabilităților părților implicate în activitatea de vămuire, prevăzute în contract	2.1. Proprietatea intelectuală a organului vamal 2.2. Codul contravențional (art. 287, pct. 1, 2, 3) 2.3. Contract de prestare a serviciilor de vămuire 2.4. Sancțiunile aplicate de către organele vamale	1. Identificarea criteriilor de stabilire a proprietății intelectuale a organului vamal 2. Descrierea rolului Codului contravențional în activitatea de vămuire 3. Completarea contractului de prestare a serviciilor de vămuire 4. Descrierea modalității de aplicare a sancțiunilor de către organele vamale la vămuire
3. Sistemul de clasificare tarifară pentru mărfuri		
UC3. Determinarea procedurii de vămuire a mărfurilor conform cadrului normativ	3.1. Nomenclatura combinată a mărfurilor (LP 172/2014). Structura și tipurile de taxe vamale și tarife 3.2. Originea mărfurilor. Cadrul normativ privind originea mărfurilor 3.3. Obligația vamală pentru mărfuri și garantarea ei 3.4. Intrarea/ieșirea mărfurilor pe/de pe teritoriul vamal (inclusiv tranzitul). Regimurile vamale 3.5. Declarația vamală. Sistemul operațional Asycuda World 3.6. Reglementările și excepțiile privind taxele vamale. Facilități vamale, fiscale	1. Identificarea codurilor, a denumirilor și a descrierilor mărfurilor din nomenclatură 2. Interpretarea corectă a codurilor tarifare pentru diverse categorii de mărfuri 3. Descrierea regulilor de determinare a originii mărfurilor 4. Determinarea originii mărfurilor conform regulilor nomenclaturii 5. Analizarea structurii asigurării mărfurilor la transportare 6. Determinarea regimurilor vamale 7. Identificarea actelor necesare pentru vămuirea mărfurilor 8. Completarea declarației vamale

Unități de competență	Unități de conținut	Activități de învățare
		9. Completarea certificatului EUR1
4. Proceduri vamale la transportul de persoane		
UC4. Completarea documentelor-tip pentru activitatea de transport rutier de persoane în trafic internațional conform cadrului normativ	4.1. Regulamentul transporturilor auto de călători și bagaje (HG 854/2006 din 28.07.2006) 4.2. Procesul de transportare a pasagerilor și bagajelor prin servicii regulate 4.3. Procesul de transportare a pasagerilor și bagajelor prin servicii regulate speciale, ocazionale și pe cont propriu	1. Selectarea din <i>Regulamentul transporturilor auto de călători și bagaje</i> a actelor de reglementare a activității de transportare 2. Descrierea procesului de transportare a pasagerilor și bagajelor prin servicii regulate 3. Descrierea condițiilor de transportare a pasagerilor și bagajelor prin servicii regulate, regulate speciale, ocazionale și pe cont propriu 4. Completarea carnetului INTERBUS
5. Relaționarea cu părțile implicate în procesele vamale		
UC5. Demonstrarea deținerii tehnicilor de comunicare și colaborare eficientă necesare în procesele vamale	5.1. Principii și modalități de comunicare în cadrul unităților economice, cu agenții vamali și intermediarii în logistică și clienții 5.2. Protocolul de comunicare și schimbul de informații în procesele vamale (documente necesare, proceduri de raportare)	1. Descrierea modalităților de comunicare cu autoritățile vamale, clienții, partenerii comerciali și în cadrul unităților economice 2. Simularea procedurilor de depunere a documentelor, a notificărilor sau a cererilor 3. Formularea mesajelor scrise și verbale conform protocolului în procesele vamale

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Număr ore
1. Legislația vamală, misiunea vămii			
1. Misiunea organelor vamale	Prezentare PPP sau referat	Derularea prezentării	10
2. Drepturile, obligațiile și responsabilitățile părților implicate în procedura de vămuire			
2. Organizațiile naționale și internaționale ce reglementează activitatea de vămuire	Raport sau rezumat	Prezentare scrisă	5
3. Drepturile, obligațiile și responsabilitățile persoanelor conform legislației vamale	Reprezentarea schematică a rețelei părților implicate în procesul de vămuire	Explicarea procesului de vămuire în baza schemei	5
3. Sistemul de clasificare tarifară pentru mărfuri			
4. Sistemul de clasificare tarifară pentru mărfuri, codurile tarifare și regulile asociate acestora	Prezentare PPP	Derularea prezentării	18
4. Proceduri vamale la transportul de persoane			
5. Acte legislative de reglementare a procedurilor vamale	Harta conceptuală	Explicarea hărții	14
5. Relaționarea cu părțile implicate în procesele vamale			
6. Tehnici și instrumente pentru o comunicare eficientă între părțile implicate. Protocolul de comunicare și schimbul de informații în procesele vamale (documente necesare, proceduri de raportare)	Raport sau rezumat	Prezentare scrisă/orală	8

Notă! Dat fiind faptul că profesorul este în drept să modifice ordinea conținuturilor curriculare în desfășurarea cursului, termenele de executare a sarcinilor individuale vor fi stabilite în proiectarea de lungă durată.

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr. crt.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice	Ore
1.	Sistemul de clasificare tarifară pentru mărfuri	1. Completarea documentelor vamale tipizate cu privire la importul și exportul de mărfuri	2
		2. Identificarea și descrierea codului pentru o anumită marfă din „Nomenclatura combinată a mărfurilor”	2
		3. Descrierea diferitelor tipuri de taxe vamale și tarife și calcularea taxelor aplicate în procedura de vămuire	2
2.	Proceduri vamale la transportul de persoane	4. Completarea pachetului de acte pentru diverse mărfuri, necesar pentru procedura de vămuire conform cadrului normativ	2
		5. Completarea declarațiilor vamale	2
	Total		10

IX. Sugestii metodologice

Tehnologiile didactice aplicate în procesul instructiv-educativ vor fi indicate explicit în proiectele didactice, elaborate de fiecare profesor în funcție de nivelul de pregătire și progresul demonstrat atât de grupa de elevi în ansamblu, cât și de fiecare elev în parte. La selectarea metodelor și tehnicilor de predare-învățare-evaluare se va adopta o abordare specifică, bazată în esență pe stimulare, pe individualizare, pe motivarea elevului și pe dezvoltarea încrederii în sine.

La alegerea strategiilor didactice se va ține cont de următorii factori: scopurile și obiectivele propuse; conținuturile stabilite; resursele didactice; capacitățile elevilor, competențele ce trebuie dezvoltate. Profesorul va utiliza metode, procedee și tehnici de predare-învățare de tipul: explicația, conversația euristică, dialogul, jocul de rol, studiul de caz etc., precum și forme de lucru: frontal, individual și în echipă.

În proiectarea didactică de lungă și scurtă durată profesorul se va ghida de prezentul curriculum atât la compartimentul competențe, cât și la conținuturile recomandate. În corespundere cu cerințele didactice, profesorul va planifica ore de sinteză și evaluare, precum și activități practice.

Cadrul didactic va stabili coerența între rezultatele învățării specifice disciplinei, conținuturi, activități de învățare, resurse, mijloace și tehnici de evaluare. De asemenea, la planificarea lecției se recomandă aplicarea cadrului de proiectare didactică ERRE: evocare – realizarea sensului – reflecție – extindere.

Studiul individual ghidat de profesor va fi aplicat pentru fiecare unitate de conținut, propunându-le elevilor în acest scop sarcini individualizate. Se recomandă aplicarea metodelor interactive de lucru cu elevii, cum ar fi discuția, comunicarea reciprocă, prezentarea.

Varietatea metodelor de predare-învățare-evaluare va asigura asimilarea mai lesne a materiei și va servi ca instrument de stimulare a interesului elevilor față de disciplină și de specialitate.

X. Sugestii de evaluare

Activitățile de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor prin evidențierea succeselor acestora și vor include un feedback continuu, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, urmărind progresul personal al fiecărui elev.

În scopul unei evaluări eficiente, se recomandă utilizarea metodelor de evaluare tradiționale și de alternativă, printre care pot fi:

- observarea sistematică a comportamentului elevilor,
- autoevaluarea,
- evaluarea reciprocă,
- portofoliul elevului,
- proiecte de grup.

Metodele utilizate vor fi orientate spre valorificarea achizițiilor elevilor și stimularea lucrului în echipă.

Produsele elaborate în cadrul studiului individual vor fi evaluate în bază de criterii de evaluare. Instrumentele de evaluare trebuie să fie adecvate scopului urmărit și să permită elevilor să demonstreze deținerea/stăpânirea competențelor specifice unității de curs.

În scopul eficientizării proceselor de evaluare, înainte de demararea acestora, cadrul didactic va aduce la cunoștința elevilor tematica lucrărilor/sarcinilor propuse, modul de evaluare (bareme/grile/criterii de notare) și condițiile de efectuare a fiecărei evaluări.

Evaluarea sumativă va fi proiectată în așa mod, încât să asigure elevilor, cadrelor didactice și angajatorilor dovezi și informații relevante despre achizițiile acestora în termeni de cunoștințe și abilități, evaluate în baza unor criterii definite explicit.

La elaborarea sarcinilor/itemilor de evaluare formativă și sumativă, profesorul va ține cont de rezultatele învățării specifice unității de curs.

Evaluarea finală va fi efectuată în formă de examen scris. În vederea măsurării rezultatelor învățării la final de curs, testele vor cuprinde întrebări axate pe:

- descrierea etapelor de pregătire și completare a procedurii de vămuire,
- descrierea organigramei din sistemul vamal,
- stabilirea operațiilor necesare la vămuirea mărfurilor.

În vederea evaluării abilităților profesionale, elevii vor efectua următoarele sarcini practice:

- calcularea taxelor vamale conform „Nomenclurii combinate a mărfurilor”;
- argumentarea alegerii autovehiculului în funcție de tipul de marfă;
- completarea declarațiilor vamale.

XI. Resursele necesare pentru atingerea rezultatelor învățării

Pentru a atinge cu succes rezultatele învățării specifice disciplinei *Bazele procedurilor vamale*, trebuie asigurat un mediu de învățare autentic, relevant și centrat pe elev.

Cerințe minime față de sălile de curs: Pentru activitatea teoretică sunt necesare: tablă școlară, calculator, proiector multimedia și ecran, conexiune la internet (tablă interactivă – opțional).

Cerințe minime față de sălile pentru activități practice: Pentru activitatea practică sunt necesare: calculatoare și software-uri (de ex. Asycuda World, SEED, AutoRoute, Google Maps), utilizate pentru evaluarea și selectarea optimă a traseului în transportul rutier internațional.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/accesată resursa
1.	Bancu, Theodor, inginer. <i>Bazele exploatarei autovehiculelor de marfă în trafic intern și internațional</i> . Editura: Transport Rutier. U.N.T.R.R., 2005.	Biblioteca instituției de învățământ
2.	Caraiani, Gheorghe. <i>Transporturi și expediții rutiere</i> . București: Lumina Lex, 2002.	Biblioteca instituției de învățământ
3.	Tătar, Ioan, inginer; Petreanu, Dominic, inginer și alții. <i>Manualul operatorului de transport rutier</i> . Miercurea-Ciuc: Editura I.F.P.T.R., 2000.	Biblioteca instituției de învățământ
4.	Tătar, Ioan, inginer; Ștefănescu, Adina, Cae, Marius. <i>Exploatarea comercială rutieră și feroviară</i> . București: Editura Transport Rutier, 2000.	Biblioteca instituției de învățământ
5.	<i>Ghidul privind legislația în transportul auto</i> . Chișinău, 2006.	Biblioteca instituției de învățământ
6.	<i>Ghidul privind procedurile vamale și comerț internațional</i> , 2018	Internet
7.	<i>Legea cu privire la serviciul vamal nr. 302 din 21.12.2017</i>	Internet
8.	<i>Legea cu privire la tariful vamal nr. 1380 din 20.11.1997</i>	Internet
9.	Site-ul oficial al Serviciului Vamal al RM: https://customs.gov.md/ro	Internet
10.	Legea nr. 1569 din 20.12.2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul RM.	Internet
11.	Codul vamal al RM din 20 iulie 2000.	Internet